

Zienswijze projectopdracht burgerparticipatie agendapunt 11, raad 25 mei 2013

Voorzitter,

Burgerparticipatie moet! Al was het maar vanwege de titel van de startnotitie voorbij de komma: “;samen kom je verder”. Minder snelheid nemen we dan voor lief. De afgelegde weg tot nu toe:

1: coalitieakkoord: punt 3. Een tekortschietend bestuurlijk draagvlak en streven naar een grotere betrokkenheid, meer interactieve beleidsvorming. Ook het vergadermodel zou hiertoe moeten bijdragen. Bijlage: Participatiewijzer Nationale ombudsman.

2: B & W sessie, besloten overleg

3: Themabijeenkomst van 10 januari 2013, besloten overleg

4: vaststelling startnotitie in Raad op 28 februari

5: Kick off op 2 maart met burgers

6: zienswijze projectopdracht in Raad op 25 mei

Wat valt op?

De projectopdracht lijkt gevangen te zitten in haar eigen format. Er is een veelheid aan informatie waarvoor een plek gezocht is. Dat gaat ten koste van de ordening en helderheid. Dat is jammer en onnodig. Veel informatie is al landelijk beschikbaar en goed en toegankelijk geschreven. Ook hier prima te gebruiken als bijlage. Een betere optie dan de hier toegepaste aanpak.

Kiezen voor burgerparticipatie is visie, innerlijke overtuiging en een strategische keuze, geen project met een beperkte looptijd. Wel een instrument dat wordt ingezet waar mogelijk en wenselijk. Het nieuwe denken en doen. Zoals ook “de lerende organisatie” van Hollands Kroon kent geen eindtijd, zo mogen we hopen.

Wie zich oriënteert op de landelijke ontwikkelingen kan moeiteloos een aantal goede visiedocumenten ontdekken. Er vindt volop uitwisseling plaats tussen gemeenten, zo blijkt. Als Hollands Kroon het visiedocument van de BEL-gemeenten zou overnemen met enkele aanpassingen voor de lokale situatie zou dat een goede en eenvoudige stap voorwaarts zijn. Een ander aan te bevelen voorbeeld is de gemeente Lansingerland met de nota “Inwoners aan zet”. (visie, theoretisch kader, inzichtelijk en toegankelijk geschreven met bruikbare bijlagen)

Bij de beschrijving van de rolverdelingen wordt de rol van de burger “vergeten”. De rolverdeling verschilt per fase. Beter om burgerparticipatie eerst uiteen te rafelen in voortraject (=startnotitie) – beeldvorming – oordeelvorming - besluitvorming – uitvoering – evaluatie. Vervolgens kunnen de rolinvullingen per fase in een matrix worden opgenomen. Het samenspel wordt zo duidelijker: een aantal taken en verantwoordelijkheden zijn niet benoemd. (dit voert in dit bestek te ver)

De positie van dorpsraden in dit verhaal blijft bungelen en hoort hier ook niet thuis. Liever aan de orde stellen bij het kernenbeleid en de leefbaarheid. Een dorpsraad is een vorm van zelforganisatie. Voor het gemeentebestuur geldt: loslaten als gemeentelijk beleidsinstrument. Er zijn georganiseerde en niet georganiseerde burgers, actief burgerschap daar gaat het nu om. [om misverstanden te

voorkomen: dit is niet bedoeld in het nadeel van dorpsraden, maar in het voordeel van individuele burgers en om de zuiverheid van rolverhoudingen te herstellen]

Pagina 2: het idee om een “members Hollands Kroon benefits” systeem op te zetten berust op een visiedwaling. **Burgerparticipatie is tijd die geen bevestiging nodig heeft** (in de vorm van voordeelcompensatie). Intrinsieke motivatie is de enige duurzame drijfveer. (vergelijkbaar met zorg en verantwoordelijkheid voor jezelf en voor naaste.) Top-down denken en bottom-up denken worden door elkaar gebruikt. De hele projectopdracht is hiermee doorspekt. De opdrachtnemer kan hier niet op afgerekend worden. (oorzaak: Het ontbreken van een visiedocument)

Pagina 8 doet het ergste vrezes: uitspraken over jongeren, de inzet van schoolorganisaties in de randvoorwaardelijke sfeer en kermissen als werklocatie. Wellicht goed bedoeld. Zonder participatieobject geen jongeren netwerk. [Dat lukte de BB ook niet na de oorlog!] Je gaat **ergens** voor en als niet duidelijk is waarvoor dan valt de motivatie weg.

Het inrichten van werkprocessen en voorbereiden van medewerkers: Geen enkele aanwijzing welk scholingstraject hier aan vooraf gaat. Welke deskundigheid is aanwezig, wordt overgenomen of wordt ontwikkeld. Welke kwaliteit herbergt “de HK academie”? Wat gebeurt er met scholinggeld?

Door niet professioneel te starten en vervolgens niet professioneel te evalueren is de kwaliteitscyclus rond. Geen enkele zekerheid dat dit zo goed gaat komen. Het afbreukrisico is te groot. LADA wil niet dat er zo met het menselijk kapitaal (= de burger) wordt omgegaan.

Pagina 10: risico's: Het grootste risico zit in nieuwe vertrouwensschade in de verhouding burger – bestuur.

LADA positief over burgerparticipatie, kritisch over de projectopdracht, waarom?

Burgerparticipatiebeleid moet uit de vezels van bestuurders komen. Daar moet het bestuur “rijp” voor zijn. Het kan ook afgedwongen worden. Kritische burgers kunnen daarbij helpen. Vroegtijdig heb ik gewezen op de recente WRR uitgave: “vertrouwen in burgers”. Dat gaat niet alleen over goed onderbouwde feiten, er spreekt ook een nieuwe tijdgeest uit. Nergens heb ik het gevoel dat dit verstaan wordt, nog niet. Laten we hopen. Anno 2013 wordt het hoog tijd dat bestuurders zich klein maken. Geen ruimte voor ego's. Daar is reden voor: Steeds meer taken en verantwoordelijkheden worden teruggelagd bij de burger. Ook al zijn daar goede gronden voor, de keuzes die gemaakt worden komen op micro/lokaal niveau hard aan. Burgers zijn lang niet allemaal goed in staat de omslag van verzorgingsstaat naar zelfredzaamheid goed te maken. Dat versterkt de onzekerheid naar de toekomst. Grote kwesties als werkgelegenheid, bezuinigingen, de financiële en economische crisis vullen het maatschappijbeeld. Gelijktijdig passeren zaken als fraude in de zorgsector en belastingontwijking van multinationals. Het lokaal bestuur functioneert in de schaduw van deze kwesties of wordt ermee vereenzelvigd.

Belangrijk dat het lokale bestuur zich duidelijk onderscheidt van deze “grote boze wereld”. Dat kan door duidelijk en solidair naast de burger te gaan staan. Maximaal ruimte geven in het tempo waarin de veranderingen zich voltrekken. Drie jaar experimenteren is daarvoor een te trage reactie. De knop gaat om: radicaal en per direct. Wetende dat we fouten kunnen maken maar omdat we ons niet hooghartig opstellen dienen we het proces permanent te monitoren en zo nodig bij te sturen

Zijn alle items wel in beeld?

Nee, zonder beleidsnotitie is het wel lastig om die conclusie te kunnen trekken. Weer verwijs ik naar de eerder aangehaalde beleidsnotitie van staatssecretaris Bijleveld. De tweedeling A: meedenken met overheidsbeleid en B: zelf initiatieven ondernemen vraagt lokaal om afzonderlijke uitwerking. De door de staatssecretaris genoemde en aangehaalde prioriteit 3: afzijdige burgers komt in het hele verhaal niet aan de orde. Dat steekt temeer nu steeds meer mensen door het wegvallen van arbeid of door pensioen aan de kant dreigen te komen. Aanpakken en meedoen verdient nadere invulling. Hier, of anders in een lokaal crisisbeleid e.v. in combinatie met Kernenbeleid. De samenhang van beleid is ook hier niet aan de orde.

Hoe verder?

Eerder heb ik startnotitie en de kick off een voortraject genoemd. De oogst van de kick off (een positieve ervaring) is onvoldoende in beeld voor de raad. Procesmatig zijn we toe aan de echte beeldvorming. Noodgedwongen kan dit nu alleen aan de hand van de praktijkopdracht. Dat baart zorg en is weer een indicatie dat : “samen kom je verder” niet goed doordacht is.

Beschouw de projectopdracht als een versie 1 Geen bestuurlijke of ambtelijke opdrachtgever kan hier jaarlijks op afgerekend worden. Dit stuk verdient een gele kaart (voor de wethouder). Zet voor het 3^e kwartaal het BOB traject uit voor de raad.

Rob Ravensteijn,

fractievoorzitter LADA

Aantekeningen en aandachtspunten: (al of niet verwerkt)

(over proces, visie, strategie, de mensen en de papieren)

- Visie: Burgerparticipatie is bij uitstek een onderwerp dat vanaf stap 1 met burgers zal moeten worden ontwikkeld. Het bestuur zal moeten uitdragen dat we een traject in willen van een sterke overheid naar een sterke betrokken en actieve lokale samenleving. Daarin ruimte voor zelfredzaamheid en zelfsturing.
- De projectopdracht is defensief geschreven en mist durf, bezieling en vertrouwen in burgers
- De projectopdracht heeft alleen kans van slagen op basis van een visiedocument (geen startnotitie en dient een gedeelde (burger en bestuur) open opdracht te zijn: “alleen ga je sneller, samen kom je verder”. Een ambtelijke gesloten projectopdracht dient beperkt te zijn tot enkele basale taken in de voorwaardenscheppende sfeer. Taken terug te vinden in een beleidsnotitie.